

**Oponentský posudek na magisterskou diplomovou práci Elišky Holubové
*Nejvyšší soud USA coby kormidlo moci a vývoje. Praha: Filozofická fakulta Karlovy
univerzity, 2009 (80 stran vč. přílohy a seznamu zdrojů)***

Magisterská diplomová práce Elišky Holubové „Nejvyšší soud coby kormidlo moci a vývoje“ má být pokusem o celkové vystižení role Nejvyššího soudu v americké politice, tento úkol ovšem práce stěží splňuje – dost dobře ani nemůže. Nejen že tento úkol značně přesahuje parametry magisterské diplomové práce – natož práce rozsahu předloženého Holubovou, ale zřejmě přesahuje i myšlenkový potenciál většiny studentů magisterského studia, tuto studentku nevyjímaje.

Namísto toho, aby se studentka poradila se svým školitelem – anebo kýmkoliv jiným obeznámeným – o tom, jak vhodně a úzce problematiku role Nejvyššího soudu v politice USA vymezit, rozhodla se všeobsáhle „popsat fungování a pravomoci Nejvyššího soudu a na významných precedenčních případech analyzovat jeho roli v americkém politickém systému a vliv na vývoj moderní americké společnosti“ (s. 6–7). Vzhledem k tomu, že na téma vznikají běžně třísetstránkové práce (ani pětisetstránkové a sedmisetstránkové práce ale nejsou výjimkou) věnované kupř. jen roli soudu v případech vztahujících se k prvnímu dodatku, vztahu k vládě, role soudu v údobí administrativ Roosevelta, Nixona apod., je takové snažení vcelku marné.

Studentka Holubová má možná opravdu „vřelý studijní zájem o americký politický systém“, právo, minulost i současnost USA (s. 6), jestli ale těmito frázemi přesvědčila sebe sama, mýlila se v tom, že jimi obalamutí oponenty. Možná se vážně domnívá, že je s její diplomovou prací vše v pořádku – text totiž vyznívá na řadě míst dosti samolibě – reálně však její práce neobstojí v několika ohledech.

Druhá kapitola předložené práce – jestli zde vůbec lze hovořit o „kapitole“ (jde o jednu stranu) má uvádět do amerického soudnictví; třetí kapitola (podobného rozsahu) zmiňuje pravomoci Nejvyššího soudu. Další tři kapitoly se snaží vymezit roli soudu v americké politice – čtvrtá a šestá poněkud nesouvisle jeho postavení v rámci systému brzd a rovnováh (s. 11–13, s. 19–21), pátá proceduru jeho jednání a jeho složení (s. 14–18). „Jádro“ práce – zde-li o něm znovu hovořit – je seznam třiatřiceti tematicky seřazených precedenčních případů týkajících se zejména otroctví, segregace, dvou druhů diskriminace, afirmativní akce, svobody tisku a projevu, náboženství a voleb (s. 22–48) doplněných občas o krátká uvedení do souvislostí amerického společenského a právního života. (Hlavními zdroji pro uvedené popisy je sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu na Cornellově univerzitě.)

Závěr práce nazvaný „Resumé“ se v osmi odstavcích snaží shrnout roli a přínos Nejvyššího soudu ve výše uvedených druzích případů. Diplomantka konstatuje, že role Nejvyššího soudu je v nich většinou víceméně liberální odrážející zejména společenský pokrok i proměnlivost samotného práva.

Jedním z kladů práce je její jazyková (ne však typografická) stránka, neboť práce je čtivá. Jejím základním nedostatkem je neschopnost studentky jít do hloubky probíraných problémů. Jak jsem již naznačil výše, stěžejním nedostatkem předložené práce je její zásadní povrchnost a neschopnost dostatečně detailně probrat jakýkoliv problém týkající se role Nejvyššího soudu v americkém ústavním a politickém systému nejkuli americké společnosti. Formulované závěry jsou nesourodé a nedostatečně podložené a lze z nich obtížně odvodit nějaký obecný souhrnný závěr o roli Nejvyššího soudu v americké politice.

Kromě samotného vymezení a nenaplněného nebo nesplnitelného cíle práce shledávám dva další základní nedostatky. Text práce má celkový rozsah osmdesát stran, rozsah psaného textu – počínaje úvodem – je nanejvýš 53 stran. Zbytek tvoří nakopírovaný text americké Ústavy zkopírovaný ze serveru „klempera.ipod.com“ (dva oddíly ústavy již studentka jednou citovala na s. 9) a seznam literatury obsahující čtrnáct položek a nějaké internetové adresy.

Třetím zásadním nedostatkem práce je naprostý nedostatek základní literatury věnované Nejvyššímu soudu. Z třiatřiceti víceméně specializovaných amerických a anglosaských prací vydaných od počátku 60. let do současnosti, které obsahují české knihovny (Souborný katalog NK Praha), autorka nepoužívá ani jedinou. Pokud suverénně tvrdí, že práce „čerpá zejména z anglicky psané literatury“ (atd.), není to v případě literatury pravda, neboť v práci necituje ani jednu ze tří anglicky psaných prací obsažených v seznamu literatury (Ackerman, Bickel, Herz). Naopak její práce obsahuje řadu pasáží, kde neodkazuje ani na jednu z prací domácích prací, které byly hlavním zdrojem jejího textu (Dvořáková, Janda et al.); řada dalších obecných prací bibliografie je pouze vycpávkou. Je to případ i Alexise de Tocquevilla, o němž v práci minimálně dvakrát hovoří (s. 6, s. 45), ale nikde necituje a zařadila jej do bibliografie asi proto, aby vhodně rozšířila poněkud „chudý“ seznam. Je krajně nezvyklé, že studentka odkazuje v bibliografii na své vlastní nepublikované – většinou zřejmě seminární – práce.

Práce se též potýká s jistými typografickými problémy (pomlčka vs. rozdělovník), citací elektronických zdrojů, kde vůbec neuvádí kořenové názvy domovských stránek (jako například First Amendment Center, Cornell University apod.), ale jen internetové adresy konkrétního dokumentu.

Předložená práce by z hlediska obsahu i intelektuálního vkladu stěží obstála jako bakalářská práce. Jako magisterská práce je podle mého názoru za touto hranicí. Navrhují ji v předložené podobě nepřijmout a doporučuji k podstatnému přepracování. To bude muset zohlednit přinejmenším tři faktory: cíle, které si práce klade, a časové a věcné vymezení této práce.

v Praze 22. 5. 2009

Mgr. Vít Klepárník, Ph.D.